

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра німецької філології

СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни
НІМЕЦЬКА ГРАМАТИКА ДЛЯ ТРАНСЛЯТОРІВ

підготовки	бакалавра
спеціальності	035 Філологія
освітньо-професійної програми	Мова і література (німецька). Переклад

Луцьк – 2021

Силабус вибіркової навчальної дисципліни «Німецька граматики для трансляторів» підготовки бакалавра галузі знань «03 Гуманітарні науки» спеціальності «035 Філологія», за освітньою програмою «Мова і література (німецька). Переклад».

Розробник: О. Б. Галицька, доцент, кандидат філологічних наук, доцент

Силабус вибіркової навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри німецької філології

протокол № 5 від 11.11.2021 р.

Завідувач кафедри: (С. О. Застровська)

© Галицька О. Б., 2021 р.

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки, 035 Філологія, Мова і література (німецька). Переклад, бакалавр	Вибіркова 7
Кількість годин / кредитів		Рік навчання 3
150/5		Семестр 6
ІНДЗ: немає		Лекції 4 год.
		Семінарські 50 год.
		Самостійна робота 86 год.
		Консультації 10 год.
	Форма контролю залік	
Мова викладання	українська, німецька	

II. Інформація про викладача

Галицька Олена Богуславівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри німецької філології

Контактна інформація: +380332 72 16 36, halytska@vnu.edu.ua

Дні занять (див. електронний розклад <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?fbclid=IwAR0VGO0MAb494WEi7qwwQgwYyh3aOc6TEtS7tKUU8TBsFPWksGHF8aPA7-c>)

III. Опис дисципліни

Анотація курсу. Навчальна дисципліна «Німецька граматики для трансляторів» сприяє опануванню студентами поглибленої граматики німецької мови з метою набуття практичних навичок читання і перекладу

німецьких текстів, а також опанування морфологічних та синтаксичних труднощів перекладу німецьких текстів побутового та наукового стилю.

Пререквізити: вивчення курсу базується на курсі з практичної граматики та володінні німецької мови на рівні B1.

Мета навчальної дисципліни — надати слухачам бакалаврату цілісну та логічно-послідовну систему знань про граматичні труднощі перекладу текстів з урахуванням функціональних особливостей письмового перекладу науково-технічної літератури.

Завдання курсу:

- - формувати у студентів вміння і навички техніки письмового перекладу текстів науково-технічного спрямування, враховуючи їхні граматичні явища;
- - підвищувати рівень обізнаності щодо спеціалізованої німецької літератури інструкційного характеру та довідкової літератури фахового спрямування;
- підвищити якість перекладу та кваліфікації перекладача науково-технічної літератури й різного роду текстів.

Результати навчання (компетентності): Відповідно до Стандарту вищої освіти України за спеціальністю «Філологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що був затверджений і введений в дію наказом МОН № 869 від 20.06.2019 р., кінцеві вимоги до рівня знань та вмінь випускника-філолога експлікуються в набутих ним протягом навчання компетентностях. У процесі вивчення курсу студент/ка повинен/на оволодіти такими компетентностями як:

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК14. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ФК2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ФК12. Здатність до організації ділової та міжкультурної комунікації.

ФК14. Здатність здійснювати письмовий та усний переклад різножанрових текстів із дотриманням лексичної, граматичної, синтаксичної і стилістичної еквівалентності та функціональної адекватності.

ФК15. Здатність володіти різними видами стратегій і методів для здійснення ефективної перекладацької діяльності та прийомами забезпечення якості перекладу (вичитування, редагування, зворотний переклад).

ПРН1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів, проявляти толерантне ставлення, цінувати і поважати різноманітність та мультикультурність тощо.

ПРН6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН10. Знати норми державної та іноземних літературних мов та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ПРН14. Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН18. Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

ПРН20. Усвідомлювати загальнолюдські й національні морально-духовні цінності для формування особистої відповідальної громадянської позиції і

здатності діяти у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики.

ПРН21. Забезпечувати лексичну, граматичну, синтаксичну і стилістичну еквівалентність та функціональну адекватність у процесі письмового та усного перекладу різножанрових текстів.

ПРН22. Послугуватися різними видами стратегій і методів для здійснення ефективної перекладацької діяльності та прийомами забезпечення якості перекладу (вчитування, редагування, зворотний переклад).

IV. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					Бали
	Усього	у тому числі				
		Лек.	Семін.	Конс.	Сам. роб.	
	150	4	50	10	86	100
Змістовий модуль 1. Schwierigkeiten und Strategien bei der Übersetzung						
Тема 1. Morphologische Schwierigkeiten der Übersetzung	46	2	20	3	21	20
1.1. Bemerkungen zur Übersetzung der Verben (der Präsens-, Perfekt-, Präteritums-, Plusquamperfekt-, Futurformen, des Partizips, Infinitivs, Passivs, der Konjunktivformen, des Imperativs)						20
1.2. Bemerkungen zur Übersetzung der Substantive, Adjektive, Pronomen, Zahlwörter, Adverbien, Artikel, Präpositionen, Partikel und Interjektionen						

Тема 2. Morphologische Übersetzungsfehler (falsche Rektion, etc.)	36	2	10	2	22	20
Разом за змістовим модулем 1	82	4	30	5	43	60
Змістовий модуль 2. Einige Sonderfälle der deutschen Grammatik						
Тема 3. Syntax. Probleme des Übersetzens der Nebensätze	35	-	10	3	22	20
Тема 4. Einige Texttypen als Translationsobjekte	33	-	10	2	21	20
Разом за змістовим модулем 2	68	-	20	5	43	40
Усього годин	150	4	54	10	86	100

IV. Політика оцінювання

В основі рейтингової системи оцінювання лежить поетапний контроль і накопичення відповідних балів за різнобічну навчально-пізнавальну діяльність упродовж семестру. Рейтингова система є комплексною системою і враховує не тільки результати навчання, а й інші складники позанавчальної наукової діяльності студента: участь у складі проблемної групи, у конкурсах студентських наукових робіт, у роботі наукових конференцій, у підготовці наукових публікацій за обраною із запропонованого викладачем переліку (згідно з фахом і науковими інтересами студента) проблемою. Студентам надається також право вільного вибору теми.

Додаткові (бонусні) бали рейтингу (до 25 % максимального поточного балу) студенти можуть набрати за якісне володіння змістом програмного матеріалу та його творче використання, виконуючи самостійно окремі види навчально-творчої діяльності:

- ✓ при підготовці наукових повідомлень, виступів на конференціях і семінарах, олімпіадах, конкурсах;
- ✓ у роботі студентських проблемних груп;

- ✓ при написанні наукових статей і тез.

Самостійна робота студента становить собою засвоєння ним навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових аудиторних занять (лекційних та семінарських занять), без участі викладача. Самостійна робота студента може виконуватися у бібліотеці, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах, домашніх умовах. Діагностику якості самостійної роботи студента та аналіз її результатів викладач здійснює під час лекційних і семінарських занять, а також в позааудиторний час за графіком консультаційних занять, складеним кафедрою німецької філології з урахуванням потреб і можливостей студента.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний лист, академічна мобільність тощо).

Політика щодо академічної доброчесності: В академічній діяльності керуємося Кодексом академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки (див. <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>). Списування під час тестування заборонено (у т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки практичних завдань на лекціях та семінарах. Студенти зобов'язуються:

- складати всі проміжні та фінальні завдання самостійно без будь-якої допомоги сторонніх осіб;
- надавати для оцінювання лише результати власної роботи;
- не публікувати в груповому чаті та на форумах електронного курсу питання та відповіді на них, що використовуються в межах курсу для оцінювання знань студентів;

- не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити результати чи погіршити/покращити результати інших студентів.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, локдаун, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись тільки в дистанційній формі на платформі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання: Остаточна оцінка в балах (макс. 100 балів) за курс розраховується таким чином:

Змістовий модуль 1 (теми 1, 2) – 60 балів

Змістовий модуль 2 (теми 3, 4) – 40 балів

У силабусі керуємося **Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів:** https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/11_Polozh_pro_otzin_%D0%A0%D0%B5%D0%B4_%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf.

Політика щодо визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті. Згідно з [ПОЛОЖЕННЯМ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#) студентам можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування). Для цього потрібно звернутися із заявою на ім'я проректора з навчальної роботи та рекрутації Університету з проханням про визнання результатів навчання, набутих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті. Згідно встановленого порядку можуть бути визнаними результати навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають одному заліковому модулю загалом (але не більше 6 кредитів за

навчальний рік), так і його окремому змістовому модулю, темі (темам), які передбачені цим силабусом.

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового семестрового контролю є **залік**. Мова заліку – німецька або українська. Семестровий залік виставляється на підставі результатів виконання студентом усіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру: аудиторної роботи під час лекційних та семінарських занять, позааудиторної роботи – самостійної роботи, при виконанні підсумкової роботи. Отож залік виставляється за умови, якщо студент виконав усі види навчальної роботи, визначені силабусом дисципліни, та отримав не менше 60 балів.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з навчальної дисципліни 59 і нижче, складають усний залік. При цьому для зазначених категорій студентів зараховуються бали за усну відповідь. Залік оцінюється в діапазоні від 0 до 60 балів.

Критерії оцінювання знань студентів на заліку

В оцінці знань студентів враховується:

- 1) достатність обсягу відповіді (повна, недостатньо повна, неповна);
- 2) обізнаність з основними поняттями, принципами, правилами навчальної дисципліни;
- 3) логічність викладу матеріалу;
- 4) обґрунтованість власних міркувань;
- 5) уміння інтегрувати та диференціювати знання теоретичного матеріалу та застосовувати їх при виконанні практичних завдань.

Відповідь вважається **повною (41–60 балів)**, якщо студент повністю оволодів матеріалом, обізнаний з усіма поняттями і термінами навчального курсу й адекватно оперує ними під час відповідей на поставлені запитання, а

також посилається на наукові дослідження з навчальної дисципліни, ознайомлений зі спеціальною літературою; демонструє здатність аналізувати факти, аргументувати власні судження теоретичними і фактичними положеннями, підсумувати сказане висновками.

Відповідь вважається **недостатньо повною (21–40 балів)** за умов хорошого володіння знаннями з навчального предмету. Відповідь студента має бути правильною і обґрунтованою. Студент повинен продемонструвати знання теоретичного матеріалу, навички самостійної навчально-пізнавальної діяльності, здатність викладати матеріал в певній логічній послідовності. Допускаються незначні помилки, які не впливають на загальне розуміння викладеного матеріалу.

Відповідь вважається **неповною (0–20 балів)**, якщо продемонстровані знання з предмету носять фрагментарний і поверховий характер. Теоретичні і фактичні знання відтворюються репродуктивно, без глибокого осмислення, аналізу, порівняння, узагальнення. Студент обізнаний з літературними джерелами з навчальної дисципліни, але не може дати достатньо критичної їх оцінки; допускає суттєві помилки, які порушують логіку викладення матеріалу.

Залік вважається нескладеним за умов неправильної або неповної відповіді, яка свідчить про нерозуміння поставленого завдання. Студент не володіє понятійно-категоріальним апаратом, необізнаний з літературою з навчальної дисципліни і допускає грубі помилки у викладенні матеріалу.

Якщо студент не з'явився на залік, в заліковій відомості виставляється відмітка *не з'явився* й екзаменатор засвідчує це своїм підписом.

Студенти, які не склали залік, повинні перескласти його. Перескладання заліку дозволяється не більше двох разів: один раз викладачеві, другий раз – комісії, яка створюється деканатом факультету.

На залік виносяться вузлові питання, а також завдання, що потребують творчої відповіді й уміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх при вирішенні практичних завдань.

Студенти, які бажають підвищити свій підсумковий рейтинг, мають право здати тему. Студентам надається право вільного вибору теми. За успішне складання теми нараховується 15 балів (максимум чотири теми по 15 балів кожна).

Підсумковий контроль успішності студентів проводиться один раз на рік під час заліково-екзаменаційної сесії. Підсумковий рейтинговий бал оцінюється за 100-бальною шкалою.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Галицька О. Б., Буцмай Л. О. Терміни азильного права: транслятологічна специфіка. *Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень*: матеріали XV Міжнар. наук.-практ. конф. студентів, аспірантів та молодих науковців, м. Луцьк, 12–13 травня 2021 р. Луцьк, 2021. С. 586–588.
2. Галицька О. Б., Ніканшин С. С. Специфіка німецько-українського перекладу банківської та біржової термінології. *Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень*: матеріали XV Міжнар. наук.-

- практ. конф. студентів, аспірантів та молодих науковців, м. Луцьк, 12–13 травня 2021 р. Луцьк, 2021. С. 633–635.
3. Галицька О. Б., Мамонтова О. О. Практичні орієнтири наукового перекладу. *Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень*: матеріали XV Міжнар. наук.-практ. конф. студентів, аспірантів та молодих науковців, м. Луцьк, 12–13 травня 2021 р. Луцьк, 2021. С. 631–633.
 4. Кияк Т. Р., Огуй О. Д., Науменко А. М. Теорія та практика перекладу (німецька мова). Вінниця: Нова книга, 2006. 592 с.
 5. Назаркевич Х. Я. Основи перекладознавства. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2010. Ч. 1. 298 с.
 6. Сулим В. Т. Граматика німецької мови для перекладачів. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 352 с.
 7. Kadric M., Kaindl K. (Hg.) Berufsziel. Übersetzen und Dolmetschen. Grundlagen, Ausbildung, Arbeitsfelder. Tübingen : Narr Francke Attempo Verlag, 2016. 340 S.
 8. Kadric M., Kaindl K., Cooke M. Translatorische Methodik. Wien : facultas.wuv, 2012. 175 S.
 9. Kußmaul P. Verstehen und Übersetzen. Ein Lehr- und Arbeitsbuch. Tübingen : Narr Francke Attempo Verlag, 2015. 229 S.
 10. Nord Chr. Fertigkeit Übersetzen. Ein Kurs zum Übersetzenlehren und – lernen. Berlin : BDÜ Weiterbildungs- und Fachverlagsgesellschaft mbH, 2010. 246 S.